

STICHTING PENSIOENFONDS HAL

ESG-risicobeleid

december 2025

Doelstelling, missie en visie/strategie van Stichting Pensioenfonds HAL

Stichting Pensioenfonds HAL (**Fonds**) heeft ten doel de uitvoering van door de werkgever overeengekomen pensioenovereenkomsten, het verstrekken van pensioenen en andere uitkeringen aan deelnemers en gewezen deelnemers en hun nabestaanden.

Het bestuur van het Fonds (**Bestuur**) zet zich voor deze doelstelling in door een solide financieel beheer te voeren, waardoor de verplichtingen ten opzichte van de belanghebbenden nu en in de toekomst nagekomen kunnen worden tegen voor de werkgever redelijke kosten. Het Fonds wil een zo goed mogelijke invulling geven aan de uitvoering van de pensioenovereenkomsten die de werkgever heeft afgesloten met haar (gewezen) werknemers. De uitvoering van de overeenkomsten dient correct, maatschappelijk verantwoord en zo (kosten)efficiënt mogelijk te geschieden. De ambitie is een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn, dat zijn financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst waar kan blijven maken.

Het Fonds tracht deze missie uit te voeren door de opzet van het Fonds zo eenvoudig mogelijk te houden. Dit komt met name tot uitdrukking in de opzet van het beleggingsbeleid, de pensioenregeling en de governance. De pensioensector staan echter verdere ingrijpende veranderingen te wachten. Deze veranderingen zorgen voor een toename van de complexiteit en onzekerheid, welke het soms lastig kunnen maken onze visie / strategie uit te voeren.

Zowel binnen de huidige als de komende wettelijke kaders streeft het Fonds naar een goede pensioenvoorziening. Communicatie en transparantie acht het Fonds van groot belang teneinde verwachtingen te managen alsook pensioenbewustzijn en betrokkenheid te vergroten. Om onze missie te kunnen uitvoeren en hoge kwaliteit te leveren is sprake van een robuust beleidskader, een goed pensioenfondsbestuur en adequate monitoring van de beheerders van de aandelenfondsen waarin het Fonds heeft geïnvesteerd. Verder werkt het Fonds goed samen met de werkgever, vertegenwoordigers van de fondsleden, adviseurs en uitvoerende partijen op het gebied van pensioenuitvoering. Daarnaast toetst het Bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zo nodig bij.

1. ESG-risico-identificatie

Aan de ambitie om een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn, dat zijn financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst waar kan blijven maken, geeft het Fonds als volgt invulling:

- Het Bestuur streeft naar kwaliteit en professionaliteit. Het Bestuur stelt hoge eisen aan de bemensing (inclusief certificeerders/ adviseurs). Het past in de cultuur van het Fonds en de werkgever om bij gebleken geschiktheid mensen langdurig te binden. Het Bestuur stuurt derhalve, los van natuurlijk verloop, meer op bewezen kwaliteit dan op frequente rotatie.
- Het Fonds streeft er naar de zorg voor en service aan de **Fondsleden** (actieven, gewezen deelnemers, gepensioneerden) persoonlijk te houden. De fondsleden hebben de mogelijkheid direct contact op te nemen met de directie van het Fonds (**Directie**). Het Fonds organiseert periodiek een reünie. Ook de onverplichte extra's zoals een kerstpakket, gratificatie en indexatie worden zeer gewaardeerd.
- Het beleggingsbeleid is eenvoudig van opzet met het doel een beleggingsportefeuille te hebben die weliswaar frequent gemonitord wordt, maar weinig muteert.

De invloed van klimaat- en milieurisico's op het Fonds is gezien de locatie en omvang te verwaarlozen en dit geldt ook voor de eigen impact op klimaat- en milieurisico's. Daarom ziet het Fonds af van een dubbele materialiteitsanalyse en beperkt zich tot de impact van de beleggingen van het Fonds op de factoren klimaat, milieu, sociaal en governance. Het beleggingsbeleid van het Fonds wordt regelmatig met belanghebbenden besproken en uit deze gesprekken zijn geen expliciete, eenduidige wensen ten aanzien van verantwoord beleggen naar voren gekomen. Hieruit concludeert het Bestuur dat er onder de belanghebbenden draagvlak bestaat voor het huidige beleggingsbeleid.

Het Fonds erkent dat duurzaamheidsrisico's (**ESG-risico's**), waaronder klimaat-, milieu-, sociale en governance-risico's, een materieel effect kunnen hebben op de beleggingen. Het Bestuur is zich zeer bewust van de ESG-risico's en neemt deze mee in strategie en beleid. De bestuursleden hebben voldoende kennis over ESG en volgen de ontwikkelingen op dat gebied.

Het Bestuur actualiseert minimaal één keer per twee jaar de eigen risico-inschatting en wordt twee keer per jaar geïnformeerd, via de risicorapportage van de risicomanager, over de ontwikkeling van de risico's, waaronder ESG.

Door het Bestuur geïdentificeerde potentieel materiële ESG-risico's voor het Fonds:

Perspectief	Relevante risico's
Environmental (klimaat en milieu)	CO2 uitstoot te hoog
	Droogte/ overstromingen
Social	Mensenrechten
	Arbeidsomstandigheden
Governance	Fraude, corruptie
	Slecht bestuur
	Interne governance

2. Risicobereidheid m.b.t. ESG

Als klein Fonds met een eenvoudige opzet heeft het Bestuur gekozen voor een proportionele aanpak waarbij de relevante risico's worden geïdentificeerd en waar mogelijk worden beheerst. De huidige vermogenspositie van het Fonds, met een (zeer) hoge dekkingsgraad, stelt het Fonds in staat om aanzienlijke risico's in de beleggingsportefeuille op te vangen. Tegelijkertijd realiseert het Bestuur zich ook dat dit vermogen in absolute zin gering is (ultimo 2025: ca €166 miljoen), wat in combinatie met de eenvoudige opzet van het beleggingsbeleid leidt tot beperkte mogelijkheden om impact te kunnen veroorzaken. De risicobereidheid van het Fonds ten aanzien van ESG-risico's is daarom kwalitatief van aard. Dit betekent dat het Fonds geen kwantitatieve indicatoren voor de risicobereidheid heeft vastgesteld.

De eenvoudige opzet van het beleggingsbeleid komt onder andere tot uitdrukking in het geringe aantal (transacties in) beleggingen en het langjarig aanhouden van een belegging. Bij het aangaan van de belegging wordt daarom beoordeeld of een belegging niet alleen op de korte termijn, maar zeker ook op de langere termijn (ESG-)risico's in zich draagt.

In het selectie- en monitoring proces van externe vermogensbeheerders en individuele beleggingen worden ESG-factoren als volgt meegewogen. Het Fonds kiest voor beleggingen:

- die breed gespreid zijn over ontwikkelde landen en sectoren;
- die bepaalde sectoren uitsluiten (tabaksfabrikanten, controversiële wapens);
- die individuele ondernemingen uitsluiten op basis van de UN Global Compact criteria (o.a. mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie);
- waarbij (in)direct invulling gegeven kan worden aan gedegen stewardship.

Onder andere bovenstaande uitgangspunten hebben ertoe geleid dat de grootste belegging van het Fonds op dit moment het Vanguard Selected Screened FTSE Developed World II Common Contractual Fund is (76,4% van de totale beleggingen). Deze belegging voldoet aan alle uitgangspunten, waardoor ESG-factoren naar verwachting iets zwaarder wegen (m.a.w.: de ESG-risico's iets kleiner zijn) dan de gehele markt. Daarnaast biedt de brede spreiding in beursgenoteerde aandelen van deze belegging een mitigerend effect voor ESG-risico's, door het (mogelijk) 'inprijzen' van ESG-risico's (waaronder klimaatrisico's) door de markt.

3. Beheersmaatregelen m.b.t. ESG-risico's

ESG-risico's als onderdeel van integraal risicomanagement

Het Fonds gebruikt de FIRM-methodiek als kader voor risicocategorisering. ESG-risico's zijn daar onderdeel van:

- Milieu-/klimaatrisico's: onder marktrisico, reputatierisico en omgevingsrisico
- Sociale risico's: onder integriteitsrisico, omgevingsrisico en reputatierisico
- Governance-risico's: onder integriteits- en juridisch risico

Taken van de risicomanager op ESG-gebied

- Periodiek overleg met de Directie over (ESG-)risico's.
- Coördinatie en toetsing ESG-materialiteitsanalyse en scenarioanalyse
- Toetsen van consistentie ESG-beleid met risicohouding en beleggingskader
- Toezien op naleving van relevante wetgeving, zoals SFDR, CSRD/ESRS, TCFD
- Rapportage aan Bestuur, Visitatiecommissie en vermelding in de halfjaarlijkse risicorapportage en het jaarverslag.

De risicomanager wordt in zijn taken ondersteund door de Directie.

4. Materialiteitsanalyse

Het Bestuur heeft in 2025 een gedetailleerde materialiteitsanalyse uitgevoerd. Hierbij is geconcludeerd dat de beleggingen van het Fonds vanuit een ESG-risicoperspectief passen binnen de strategie en risicobereidheid van het Fonds. Deze materialiteitsanalyse zal halfjaarlijks opnieuw worden beoordeeld door de risico-manager.

Toets aan risicobereidheid van de door het Bestuur geïdentificeerde potentieel materiële ESG-risico's voor het Fonds:

Perspectief	Relevante risico's	Aandelen	Obligaties	Hypothecken	Banken
Environmental (klimaat en milieu)	CO2 uitstoot te hoog	✓	nvt	✓	nvt
	Droogte/ overstromingen	✓	nvt	✓	nvt
Social	Mensenrechten	✓	✓	✓	✓
	Arbeidsomstandigheden	✓	✓	✓	✓
Governance	Fraude, corruptie	✓	✓	✓	✓
	Slecht bestuur	✓	✓	✓	✓
	Interne governance	✓	✓	✓	✓

✓: ESG-risico's vallen binnen de risicobereidheid.

5. Rapportage van de risicomanager (waarin ook de monitoring van ESG-risico's is opgenomen)

In zijn halfjaarlijkse rapportage besteedt de risicomanager aandacht aan de ontwikkeling van de (ESG-)risico's. De risicomanager, ondersteund door de Directie, monitort gedurende het jaar de ontwikkelingen van de onderkende risico's op klimaat- en milieu, sociale en governance-factoren. Via een periodieke monitoring wordt actief gemonitord of de beleggingen voldoen aan de risicobereidheid met betrekking tot ESG-risico's. De risicomanager beoordeelt hierbij hoe klimaatrisico's kunnen doorwerken op markt-, krediet en reputatierisico. Indicatoren hierbij zijn bijvoorbeeld CO₂-beprijzing en technologische veranderingen die kunnen leiden tot stranded assets (waardeloze investeringen) en dat beleggen in vervuilende bedrijven kan leiden tot reputatieschade of deelnemersprotesten.

De risicomanager evalueert hoe klimaat- en milieurisico's de portefeuille raken, maar óók welke risico's de beleggingen zelf creëren voor klimaat en milieu. Dit helpt bij het opsporen van mogelijke reputatieschade of juridische risico's – bijvoorbeeld als het Fonds investeert in bedrijven die schade toebrengen aan mens of milieu. Deze halfjaarrapportage wordt tijdens de bestuursvergaderingen met het Bestuur besproken.

6. Evaluatie ESG-beleid

Het Bestuur, ondersteund door de risicomanager en de Directie, evalueert het ESG-beleid eens per drie jaar, tenzij er indicaties zijn dat evaluatie tussentijds moet plaatsvinden. Deze indicaties kunnen voortkomen uit:

- Wijzigingen in wet- en regelgeving
- Nieuwe risico-inzichten en marktdynamiek
- Bevindingen van de Visitatiecommissie of interne/externe audit

Indien noodzakelijk kan het Bestuur de strategie en het beleid bijstellen.

Conclusie

Op basis van de huidige informatie en inzichten passen alle huidige beleggingen van het Fonds binnen het ESG-beleid en de risicobereidheid. Bovenstaande processen zorgen ervoor dat ESG-risico's de benodigde aandacht binnen het beleggingsbeleid hebben.